

Fläckar på älsklingströjan, nerkräpta
babykläder. Det är en utmaning att
försöka få barnkläderna rena.

Att köra en tvättmaskin om dagen är inte ovanligt hos en barnfamilj. Kanske har tröjan fått en dos ketchup, eller byxorna är fulla av blåbärs-
puré. Vi har testat hur 12 tvättmedel klarar några
vanliga livsmedelsfläckar.

Text: Anna-Maria Stawreberg Foto: Pixel Factory

TVÄTTMEDEL:

Billiga gör lika rent som dyra

När det gäller val av tvättmedel är priset en viktig faktor. Det blir ju en del tvätt i en barnfamilj. Vi Föräldrars test av tolv olika tvättmedel visar att det skiljer sig rejält i pris, att ett tvättmedel som kostar 42 öre per gång att använda kan tvätta minst lika rent som det som kostar 2 kronor gången.

En annan aspekt är att man kanske vill välja ett parfymfritt alternativ när man har småbarn i famljen.

– Vissa personer är känsligare och väljer oparfymerade och allergitestade varianter, säger Helena Nilsson, tvättmedelsexpert och testansvarig för tvättmedel på Konsumentverket.

Rent allmänt kan man säga att tabletter är det dyraste tvättmedelsalternativet, näst dyrast är flytande tvättmedel och billigast brukar pulvertvättmedel vara.

Vi har testat tio pulvertvättmedel och två flytande varianter.

– När det gäller flytande tvättmedel är det så att man faktiskt bär hem en massa vatten, men å andra sidan är flytande tvättmedel bra på vissa typer av fläckar, till exempel fettfläckar, säger Helena Nilsson.

Av de tvättmedel vi testade var det inget som tvättade riktigt dåligt. Nästan alla klarade av att tvätta rent de tröjor vi smutsat ner med åtta olika livsmedel. Bara två av tvättmedlen fick anmärkningar, och då bara på en punkt: De misslyckades med att få bort fläckar efter blåbärspuré.

Av det kan man dra slutsatsen att tvättmedlen är effektiva mot olika slags fläckar. Därför måste man prova sig fram, har man fått en fläck på älsklingströjan som inte går bort med en sorts tvättmedel kan det alltså vara idé att prova ett annat märke.

– Det mest effektiva om man fått en fläck är naturligtvis att behandla fläcken så fort som möjligt. Blötläggning är inte alltid det bästa

alternativet, eftersom färgen kan börja falla och tvättmedlet kan ge skador. Ibland är det bättre att vänta och i stället behandla fläcken med fläckborttagningsmedel, eller förbehandla med fläckborttagningsmedel eller flytande tvättmedel, omedelbart före tvätt, säger Helena Nilsson.

De olika tvättmedlens doseringsanvisningar varierade kraftigt, från 25 ml/tvätt (mjukt vatten) till 70 ml/tvätt.

– Det är självklart bättre ju mindre kemikalier man släpper ut. Även om det tvättmedel där användaren rekommenderas att hålla i 70 ml/tvätt inte är lika koncentrerat som andra tvättmedel, anser jag att man ska sträva efter att inte behöva använda mer än 50 ml/per tvätt, säger Helena Nilsson.

12 tvättmedel testade
+ fläckguide! Vänd▶▶

Vi Föräldrars FLÄCKGUIDE

Så här tar du hand om några vanliga fläckar. Tvätta som vanligt efter behandlingen. Och var noga med att hålla sådant som kan vara giftigt, frätande och på annat vis skadligt för barn utom räckhåll.

- ▶ **BANAN:** Svårt att ta bort, men testa med fläckborttagningsmedel och vatten.
- ▶ **BLOD:** Lägg i blöt i kallt saltvatten eller gnugga in salt och vatten. Byt vatten tills tvättet är genomskinligt. Behandla eventuellt med ammoniak och vatten.
- ▶ **BLÄCK:** Vattenlösligt – skölj kallt, gnugga med tvål. Icke vattenlösligt – badda med t-sprit och skölj. Upprepa tills fläcken inte faller. Gnugga med tvål och vatten och skölj. Eller testa med saften från en rabarberstjälk, begoniablåd, citron eller sur mjölk.
- ▶ **CHOKLAD:** Gnugga in flytande tvättmedel eller handdiskmedel. Strö på potatismjöl. Låt ligga över natten och borsta bort, skölj med varmt tvålvatten.
- ▶ **FETT:** Se choklad.
- ▶ **FRUKT:** Skölj genast kallt. Gamla fläckar förbehandlas med flytande tvättmedel. Om fläckarna är svåra kan plagget doppas i kokande mjölk eller gnuggas med lite ättika utblandat i vatten.
- ▶ **GRÄDDE:** Gnugga in flytande tvättmedel, stryk över lacknafta. Skölj växelvis varmt och kallt.
- ▶ **GRÄS:** Gnugga in flytande tvättmedel eller badda med t-sprit, gnugga med tvål och vatten. Skölj och upprepa.
- ▶ **KETCHUP:** Behandla med flytande tvättmedel eller diskmedel. Eller lös upp fläcken med glycerin och ljummet vatten.
- ▶ **KLISTER:** Lös upp med matolja. Skölj med ljummet vatten, behandla fettfläcken och tvätta som vanligt. Om det är superlim – skrapa först bort överflödet och stryk sedan på oljefri acetone.
- ▶ **KLISTERMÄRKEN:** Gnugga med acetone.
- ▶ **KRÄK:** Skrapa av, skölj kallt. Smörj in fläcken med flytande tvättmedel.
- ▶ **LERÄ:** Skrapa bort och tvätta med tvål och vatten.
- ▶ **SPENAT:** Gnid in fläcken med rå potatis. Låt dra en stund och skölj med varmt tvålvatten. Tvätta som vanligt.
- ▶ **SYLT OCH MARMELAD:** Skrapa bort och tvätta så varmt som möjligt. Om inte fläcken går bort – behandla med lika delar glycerin och ljummet vatten.
- ▶ **TUGGUMMI:** Låt hårdna i frysen. Bryt loss och tvätta som vanligt. Om inte fläcken går bort, badda med lacknafta eller handdiskmedel.
- ▶ **TUSCHPENNA:** Förbehandla med t-röd.
- ▶ **URIN:** Skölj kallt. Förbehandla med flytande tvättmedel. Om plagget är vitt kan det läggas i blöt i en lösning av 1 dl väteperoxid och 9 dl vatten.
- ▶ **ÄGG:** Vitat tvättas bort med kallt vatten. Gulan tvättas bort med ljummen tvättmedelslösning.

KÄLLA: WWW.GRUMME.NU, WWW.VIA.SE, WWW.SCOOT.SE

Följ alltid tvättråden. De vanligaste tvättrådssymbolerna hittar du bland annat på www.grumme.se

Så här gick testet till:

Vi testade tvättmedlen genom att kladda ner några ljusa t-tröjor med livsmedel som barn ofta äter = vanligt förekommande fläckar på barnkläder.

Fläckarna fick sedan gro in i tröjorna i en halvtimme innan överflödet skrapades bort och tröjorna tvättades i maskin, i 60 grader, med dosering enligt anvisningen på tvättmedelspaketet.

Därefter bedömdes tvättmedlets effekt, genom att tröjorna jämfördes med varandra: Blev de fläckfria eller inte?

Doseringsrekommendationerna i testet är anpassade till mjukt vatten, som är den vanligaste vattentypen i Sverige. I områden med hårt vatten, som bland annat förekommer i vissa delar av Öland, Gotland och i Skåne, krävs det något mer tvättmedel. (Se på förpackningarnas bruksanvisning.)

Varje tröja smutsades ner med:

- ▶ 1 msk blåbärspuré
- ▶ 1 msk ketchup
- ▶ 1 msk köttfärsås och spagetti, barnmat
- ▶ 1 msk smörgåsmargarin
- ▶ 1 msk mosad banan
- ▶ 1 msk morotspuré
- ▶ 1 msk apelsinjuice
- ▶ 1 msk mango-bananpuré

Betygen baseras på:

Vi har bedömt tvättmedlen efter fläckborttagningsförmågan, pris per tvätt och förpackningens utformning. Viktigast bedömdes fläckborttagningsförmågan vara, det testmomentet tillskrivs 65 procent av slutbetyget, därefter kommer pris per tvätt, som utgör 30 procent, medan bara en liten del, 5 procent, tillskrivs förpackningens utformande.

Litet plus i kanten får de tvättmedel som är parfymfria och som därmed kan lämpa sig om man har känslig hud.

Lite om miljömärkningen

Samtliga testade tvättmedel är miljömärkta, vissa med Svanen och andra med Bra miljöval. Det betyder att de belastar miljö och människors hälsa så lite som möjligt. Men fortfarande finns inga miljövänliga tvättmedel, utan de kan påverka miljön mer eller mindre.

Genom att tvätta vid rätt temperatur, dosera noggrant och fylla maskinen ordentligt, spar du pengar och skonar miljön.

Svalan, betyder att varan är allergigodkänd av Astma- och Allergiförbundet. Men eftersom människor reagerar olika, utesluter inte märkningen att enstaka människor kan vara så känsliga att de reagerar på produkten.

KÄLLA: UPPGIFTERNA ÄR HÄMTADE FRÅN FÖLJANDE HEMSIDOR: SVENSKA NATURSKYDDSFÖRENINGEN, SVANEN, KONSUMENTVERKET, RÅD&RÖN, ASTMA- OCH ALLERGIFÖRBUNDET

Ett billigt tvättmedel klarar fläckarna lika bra som ett dyrt.

Vad kostar det att tvätta?

Tvättkostnaden varierar, inverkar exempelvis om man har egen tvättmaskin eller delar tvättstuga med andra – och vilket tvättmedel man väljer.

De tvättmedel vi testade kostar mellan 42 öre och 2 kronor per tvätt.

Konsumentverket beräknar på sin hemsida att en genomsnittstvätt utan förtvätt i 60 grader, kostar ungefär 4 kronor att köra, varav 2,50 är tvättmedelskostnad och resten el och vatten.

Väljer man ett lågpristvättmedel blir det ett par kronor billigare per tvätt, vilket kan spara cirka 760 kronor på ett år för den som kör en maskin varje dag.

Har man köpt en egen tvättmaskin blir den genomsnittliga kostnaden för en tvätt 8 kronor, enligt Konsumentverket, plus 7 kronor för att tumla, om man gör det.

Klarar inte blåbär

	 Ajax Lova Color	 Color Eldorado	 Coop Sensitive Color	 Hemköp Sensitive Color
Vikt	750 g	1,4 kg	750 g	1,9 kg
Pris	29,90 kr	16,90 kr	26,20 kr	29,90 kr
Angivet antal tvättar	20	Upp till 40	20	Upp till 38
Pris per tvätt	1,50 kr	42 öre	1,30 kr	79 öre
Tvättresultat	Klarade samtliga fläckar, utom blåbär, bra.	Klarade samtliga fläckar mycket bra.	Klarade samtliga fläckar mycket bra.	Klarade samtliga fläckar mycket bra.
Parfym	Ja	Ja	Nej (Svalan-märkt)	Nej (Svalan-märkt)
+	Återslutningsbar förpackning, lättöppnad, tydlig doseringsanvisning.	Återslutningsbar förpackning. Tydlig doseringsanvisning.	Lättöppnad förpackning.	Återförslutningsbar förpackning.
-	Svår doserad, liten öppning.	Svåröppnad förpackning med liten öppning.	Svår doserad p g a liten öppning, svårt att återförsluta förpackningen.	Svåröppnad och svår doserad p g a liten öppning.
Omdöme	Klarade inte alla fläckar, relativt dyrt. Litet minus för krånglig förpackning.	Mycket effektiv, billigast. Litet minus för krånglig förpackning.	Klarade samtliga fläckar mycket bra. Parfymfritt. Krånglig förpackning.	Mycket effektiv, billigt. Litet minus för krånglig förpackning. Parfymfritt.
Betyg	3	4	3,5	4

	 Neutral Kulör	 Rent dubbeldryg kulör	 Skona kulörtvätt	 Via kulörtvätt
Vikt	900 g	750 g	1,3 kg	1,9 kg
Pris	27,90 kr	36,90 kr	29,90 kr	49,90 kr
Angivet antal tvättar	14	36	23	Upp till 40
Pris per tvätt	2 kr	1,03 kr	1,30 kr	1,25 kr
Tvättresultat	Klarade samtliga fläckar mycket bra.	Klarade samtliga fläckar mycket bra.	Klarade samtliga fläckar mycket bra.	Klarade samtliga fläckar mycket bra.
Parfym	Nej (svalan-märkt).	Ja	Ja	Ja
+	Lättdoserat. Tydlig doseringsanvisning.	Återförslutningsbar förpackning, lättöppnad.	Återförslutningsbar förpackning, lättöppnad, tydlig doseringsanvisning.	Återförslutningsbar förpackning, lättöppnad, tydlig doseringsanvisning.
-	Ej återslutningsbar öppning. Ett av de dyraste tvättmedlen.	Svårt att hitta doseringsanvisningen.	Inget	Svår doserat p g a liten öppning
Omdöme	Effektivt men dyrt. Parfymfritt.	Klarade samtliga fläckar mycket bra, prisklass medel. Enkel förpackning.	Klarade samtliga fläckar mycket bra, relativt dyrt, plus för enkel förpackning.	Klarade alla fläckar bra, relativt dyrt, litet minus för krånglig förpackning.
Betyg	4	4	3,5	3,5

Vi Föräldrar FAVORIT

	 X-tra Color	 Änglamark kulörtvätt	 Ariel (refill)	 Grumme tvättsåpa kulör
Vikt	1 kg	1 kg	1 liter	1 liter
Pris	15,90 kr	45,20 kr	29,90 kr	39,90 kr
Angivet antal tvättar	26	35	Upp till 20	Upp till 20
Pris per tvätt	60 öre	1,29 kr	1,50 kr	2 kr
Tvättresultat	Klarade samtliga fläckar mycket bra.	Klarade samtliga fläckar, utom blåbär, mycket bra	Klarade samtliga fläckar mycket bra.	Klarade samtliga fläckar mycket bra.
Parfym	Ja	Nej (Svalan-märkt).	Ja	Ja
+	Återförslutningsbar förpackning, lättdoserad och lättöppnad.	Lättdoserat p g a stor öppning, lättöppnad förpackning.	Tydlig doseringsanvisning.	Tydlig doseringsanvisning.
-	Inget	Återförslutningsbar endast med hjälp av klämman.	Ganska dyrt	Ett av de dyraste tvättmedlen.
Omdöme	Klarade samtliga tvättmedel bra, billigt. Enkel och tydlig förpackning.	Inte effektiv mot alla fläckar, ett av de dyrare tvättmedlen. Parfymfritt.	Klarade fläckar mycket bra, dyrt.	Klarade fläckar mycket bra, ett av de dyraste tvättmedlen.
Betyg	4,5	3	3,5	4